

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до статті 86 Закону України
щодо проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про
місцеві вибори» щодо інформування про зареєстрованих кандидатів на
відповідних місцевих виборах**

(реєстр. № 3636 від 11 грудня 2015 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 16 грудня 2015 року Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 травня 2017 року (протокол № 59) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві вибори» щодо інформування про зареєстрованих кандидатів на відповідних місцевих виборах (реєстр. № 3636 від 11 грудня 2015 року), поданий народним депутатом України Супрунечком О.І. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою підвищення рівня інформування виборців про кандидатів у депутати місцевих рад та кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, старости для здійснення усвідомленого, обґрунтованого вибору достойного представника їх інтересів у місцевій владі.

Для досягнення мети автором пропонується статтю 51 Закону України «Про місцеві вибори» доповнити новою частиною та передбачити, що «територіальна виборча комісія, яка утворює дільничні виборчі комісії, забезпечує виготовлення плакатів з інформацією про зареєстрованих кандидатів на відповідних місцевих виборах та суб'єктів їх висування. Зазначені плакати мають містити біографічні відомості та фотографії зареєстрованих кандидатів на відповідних місцевих виборах, подані ними при реєстрації, а також текст виборчого бюлетеня для голосування у відповідному виборчому окрузі. Інформація про зареєстрованих кандидатів на відповідних місцевих виборах розміщується на зазначених плакатах у тому ж порядку, як і в тексті виборчого бюлетеня для голосування у відповідному виборчому окрузі. Зазначені плакати виготовляються та

передаються дільничним виборчим комісіям у порядку та строки, визначені відповідною територіальною виборчою комісією».

Змінами до статті 76 Закону визначено, що у приміщенні для голосування або безпосередньо перед ним дільнична виборча комісія розміщує плакати з інформацією про зареєстрованих кандидатів на відповідних місцевих виборах та суб'єктів їх висування.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики та правосуддя виходить з такого.

Відповідно до статей 69 та 70 Конституції України народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії. Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Виборцям гарантується вільне волевиявлення.

Пунктом 20 частини першої статті 92 Конституції України передбачено, що організація і порядок проведення виборів і референдумів визначаються виключно законами України.

У Кодексі належної практики у виборчих справах, прийнятому Європейською комісією «За демократію через право» (Венеціанська комісія) 18-19 жовтня 2002 року, зокрема, зазначено, що одним з аспектів вільного голосування є вільне формування виборцем своєї думки. При цьому органи державної влади, зокрема, «мають дати виборцям змогу знайомитися з партійними списками й кандидатами, що беруть участь у виборах, зокрема за допомогою належного розміщення засобів наочної агітації» (підпункт 3.1 пункту 26 Пояснювальної доповіді).

Основні засади, організацію і порядок проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад, сільських, селищних, міських голів та старост визначаються Законом України «Про місцеві вибори» (далі – Закон).

Відповідно до частини четвертої статті 56 Закону місцевими органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування не пізніш як за 45 днів до дня голосування визначають і обладнують місця для плакатів, стендів, листівок та інших друкованих агітаційних матеріалів.

Частиною другою статті 13 «Публічність і відкритість виборчого процесу» Закону встановлено, що виборчі комісії, зокрема, забезпечують можливість для ознайомлення виборців з відомостями про кандидатів.

Частиною третьою цієї статті також передбачено, що рішення виборчих комісій доводяться до відома громадян через друковані засоби масової інформації або оприлюднюються в інший спосіб у триденний строк з дня їх прийняття. При цьому відповідно до частини тринадцятої статті 41, частини восьмої статті 42, частини сьомої статті 43 передбачену Законом інформацію про виборчі списки кандидатів у депутати місцевих організацій партій, кандидатів у депутати в одномандатних виборчих округах, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, старости не пізніш як за

21 день до дня голосування територіальна виборча комісія оприлюднює у визначений нею спосіб.

Разом з цим частиною тринадцятою статті 41 Закону передбачено, що територіальна виборча комісія після закінчення реєстрації, але не пізніше як за 21 день до дня голосування, передає Центральній виборчій комісії інформацію про виборчі списки кандидатів у депутати місцевих організацій партій із зазначенням відомостей про кандидатів у депутати, включених до таких виборчих списків, а саме: назви місцевої організації партії, номери територіального виборчого округу, за яким закріплюється кандидат (у разі такого закріплення), прізвища, власного імені (усіх власних імен), по батькові (за наявності), числа, місяця, року народження, відомостей про громадянство, освіту, партійність, посаду, місце роботи (заняття), місце проживання кожного кандидата в депутати, дату його реєстрації кандидатом для розміщення цієї інформації на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії. Частиною сьомою статті 43 Закону передбачено, що відповідну інформацію територіальна виборча комісія передає до Центральної виборчої комісії для розміщення на її офіційному веб-сайті і про кандидатів на посаду міського голови.

Законом також встановлено, що рішення територіальної виборчої комісії про затвердження тексту виборчого бюлетеня не пізніше як за 12 днів до дня голосування передається відповідним дільничним виборчим комісіям для загального ознайомлення у приміщенні дільничної виборчої комісії (частина третя статті 76).

Таким чином, Законом передбачено низку зходів, що мають бути здійснені місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, виборчими комісіями для інформування виборців про місцеві організації партій – суб'єктів виборчого процесу та про кандидатів.

Пропозиція автора Законопроекту більш повно забезпечити право виборців на поінформований вибір загалом заслуговує на підтримку. Однак видається, що запропоновані Законом положення не підкріплюються визначенням механізму їх реалізації і тому не можуть бути виконаними.

Так, Законом встановлено, що систему виборчих комісій, які здійснюють підготовку та проведення місцевих виборів, становлять Центральна виборча комісія, яка є виборчою комісією вищого рівня для всіх виборчих комісій з усіх місцевих виборів; територіальні виборчі комісії та дільничні виборчі комісії. При цьому повноваження територіальної виборчої комісії поширюються на територію відповідного виборчого округу або виборчого територіального округу в межах адміністративно-територіальної одиниці стосовно відповідних місцевих виборів (частина перша, друга статті 19 Закону). До повноважень територіальної виборчої комісії віднесено реєстрування кандидатів у депутати, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, старости, скасування реєстрації кандидатів, затвердження тексту виборчого бюлетеня та виготовлення бюлетенів для голосування на відповідних місцевих виборах.

Утворення дільничних виборчих комісій, повноваження яких поширюються на територію відповідних виборчих дільниць стосовно кожних місцевих виборів, які проводяться на їх території, віднесено до повноважень відповідної районної, міської (міста обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення без районного поділу) або районної в місті територіальної виборчої комісії.

При цьому Законом не передбачено передання до районної виборчої комісії відомостей про зареєстрованих кандидатів у депутати відповідної обласної ради, кандидатів у депутати сільських селищних, міських рад сіл, селищ, міст, що знаходяться на території району, та кандидатів на посади відповідних сільських, селищних, міських голів, старост, а також про текст виборчих бюлетенів для голосування на таких виборах.

Не передається відповідна інформація про зареєстрованих кандидатів у депутати обласних рад, кандидатів у депутати сільських, селищних, міських рад сіл, селищ, міст, що знаходяться на території міста обласного значення, та кандидатів на посади відповідних сільських, селищних, міських голів, старост сіл, селищ, міст, які знаходяться на території відповідного міста або району в місті, до міських територіальних виборчих комісій міст обласного значення та районних у місті територіальних виборчих комісій.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України погоджується з необхідністю інформування виборців про суб'єктів виборчого процесу, які балотуються на виборах, висловлює окремі зауваження до Законопроекту у своєму висновку та вважає, що за результатами розгляду Законопроект може бути прийнятий за основу (висновок від 22 березня 2016 року).

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету вважає, що законопроект має вплив на показники державного і місцевих бюджетів (може призвести до збільшення видаткової частини). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2016 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2017 року, а після 15 липня 2016 року – не раніше 1 січня 2018 року, або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону (висновок від 1 лютого 2016 року, протокол № 45).

Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції вважає, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства (висновок від 28 січня 2016 року, протокол № 56).

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики та правосуддя вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві вибори» щодо інформування про зареєстрованих кандидатів на відповідних місцевих виборах (реєстр. № 3636 від 11 грудня 2015 року), поданий народним депутатом України Супруненьком О.І., повернути на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити співголову підкомітету з питань виборів і референдумів – народного депутата України Черненка Олександра Миколайовича.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ